# Самостійна робота. Правопис префіксів і суфіксів

20 хв · 12 балів · уміння: Виявляти слово чи ряд слів з порушенням правопису префікса з-, с-.; Добирати слова з потрібною буквою в префіксах пре- і при-.; Послідовно застосовувати алгоритм вибору префікса.; Співвідносити правило про префікси з прикладами його дії.; Визначати суфікс у слові та обґрунтовувати його написання.; Аналізувати пояснення правопису слова й відрізняти правильне від хибного.

## Варіант 1

Прізвище, ім'я _____ Клас _____ Дата _____

**1.** У якому рядку НЕ всі слова пишуться з префіксом с-? (1 б.)

А) сказати, стулити, зсунути, склеїти
Б) спинити, сховати, стерти, спиляти
В) сплести, схилити, скинути, схопити
Г) скласти, спалахнути, схвалити, сфотографувати

**2.** Оберіть усі слова, у яких на місці пропуску пишеться літера е. (1,5 б.) Оберіть усі правильні відповіді.

А) пр..мудрий
Б) пр..клеїти
В) пр..шкільний
Г) пр..подобний
Д) пр..гарний

**3.** Розташуйте в правильному порядку кроки перевірки написання префікса в слові. (2 б.) Розташуйте в правильному порядку.

А) Записати префікс відповідною літерою.
Б) Виділити в слові префікс і корінь.
В) Зіставити початок кореня з правилом для цього префікса.
Г) З’ясувати, яким звуком чи звуками починається корінь.

**4.** Установіть відповідність між правилом і прикладом. (2,5 б.) Кожну літеру можна використати лише один раз, одна літера зайва.

| | |
|---|---|
| 1. Префікс с- перед звуками [к], [п], [т], [ф], [х]<br>2. Префікс зі- перед двома чи трьома приголосними<br>3. Префікс без- (завжди з буквою з)<br>4. Префікс з- перед голосним | А. безкраїй<br>Б. стиха<br>В. зітхнути<br>Г. зорієнтуватися<br>Д. пригнати |

**5.** Установіть відповідність між прикладом і суфіксом, який у ньому вжито. (2,5 б.) Кожну літеру можна використати лише один раз, одна літера зайва.

| | |
|---|---|
| 1. паливо<br>2. вершечок | А. суфікс -ев(о) у окремих словах<br>Б. суфікс -ичок, бо слово походить від слова із суфіксом -ик |

| | |
|---|---|
| 3. каченя<br>4. кошичок | В. суфікс -ив(о) збірного значення<br>Г. суфікс -ечок в інших випадках<br>Д. суфікс -ен(я) для позначення живої істоти |

**6.** Яке речення правильно пояснює написання слова? (2,5 б.)

А) У слові прізвище пишемо префікс пре-, бо воно виражає найвищий ступінь ознаки.
Б) У слові безкраїй пишемо префікс бес-, бо перед звуком [к] його вимовляємо глухо.
В) У слові розсипати пишемо префікс рос-, бо корінь починається літерою с.
Г) У слові спитати пишемо префікс с-, бо корінь починається звуком [п].

## Варіант 2

Прізвище, ім'я _____ Клас _____ Дата _____

**1.** У якому рядку НЕ всі слова пишуться з префіксом з-? (1 б.)

А) зшити, здати, звести, зрубати
Б) зліпити, зловити, зглянутися, зв’язати
В) зробити, спитати, зносити, змінити
Г) зекономити, зарахувати, збудувати, згаяти

**2.** Оберіть усі слова, у яких на місці пропуску пишеться літера и. (1,5 б.) Оберіть усі правильні відповіді.

А) пр..гнати
Б) пр..бережний
В) пр..красний
Г) пр..зирство
Д) пр..трусити

**3.** Розташуйте речення так, щоб вони описували вибір між префіксами пре- і при-. (2 б.) Розташуйте в правильному порядку.

А) Нарешті вибираємо літеру е чи и відповідно до з’ясованого значення.
Б) Потім перевіряємо, чи префікс виражає збільшену міру ознаки, як у слові превисокий.
В) Спочатку визначаємо, яке значення має префікс у слові.
Г) Якщо ні, перевіряємо значення наближення чи близькості, як у слові прилетіти.

**4.** Установіть відповідність між правилом і прикладом. (2,5 б.) Кожну літеру можна використати лише один раз, одна літера зайва.

| | |
|---|---|
| 1. Префікс роз- (завжди з буквою з)<br>2. Префікс зі- перед губним та йотованим<br>3. Префікс с- перед звуками [к], [п], [т], [ф], [х]<br>4. Префікс воз- (завжди з буквою з) | А. розказати<br>Б. схвалити<br>В. прізвисько<br>Г. зім’яти<br>Д. возвеличити |

**5.** Установіть відповідність між прикладом і суфіксом, який у ньому вжито. (2,5 б.) Кожну літеру можна використати лише один раз, одна літера зайва.

| | |
|---|---|
| 1. вариво<br>2. віконечко<br>3. горличка<br>4. вовченя | А. суфікс -ичк(а), бо слово походить від слова із суфіксом -иц(я)<br>Б. суфікс -ечк(о) в інших випадках<br>В. суфікс -ен(я) для позначення живої істоти<br>Г. суфікс -ев(о) у окремих словах<br>Д. суфікс -ив(о) збірного значення |

**6.** Яке речення правильно пояснює написання слова? (2,5 б.)

А) У слові зіставити пишемо префікс з-, бо корінь починається двома приголосними.

Б) У слові престол пишемо префікс пре-, бо це слово старослов'янського походження.

В) У слові зсунути пишемо префікс с-, бо корінь починається літерою с.

Г) У слові пришкільний пишемо префікс пре-, бо воно означає близькість до школи.

**Джерела:**

- Українська мова (Шевчук) 10 клас, с. 90, 91
- Українська мова (Шевчук) 10 клас, с. 91
- Українська мова (Шевчук) 10 клас, с. 91, 92
- Українська мова (Шевчук) 10 клас, с. 92
- Українська мова (Шевчук) 10 клас, с. 93
- Українська мова (Шевчук) 10 клас, с. 94